

Snel beslissen, goed beslissen

Het is midden augustus in Egypte. Na de arrestatie van president Morsi wordt de sociale onrust groter. De reeds dramatische situatie verslechtert. De ministers van Buitenlandse Zaken van Rusland, Italië en andere Europese landen adviseren niet te reizen naar Egypte. De VS organiseren de evacuatie van hun landgenoten. Reisbureaus gaan vluchten afdassen. Veel Europeanen volgen het advies van hun respectievelijke ministers op en accepteren het dringende advies om te evacueren. In minder dan twee weken worden ongeveer 50.000 mensen gerepatriëerd uit verschillende gebieden in Egypte, waaronder Sharm el Sheikh, Hurghada en Marsa Alaam aan de Rode Zee.

Met een beperkt aantal vluchten beschikbaar moesten we snel beslissen - vertelt Professor Alessandro Marroni, President van DAN Europe - *en degenen die ermee instemden om naar huis terug te keren moesten al haastend in een vliegtuig stappen. Voor een heleboel duikers hield dit in dat ze op grotere hoogte kwamen ruim voor de "niet-vliegen"tijd aanbevolen door duikcomputers, door duikorganisaties en ... door DAN!*

Het is één van die situaties waar een duiker, zelfs één met discipline, gedwongen wordt om iets te doen dat ingaat tegen zijn opleiding en instelling, een gebeurtenis die hij altijd terzijde heeft geschoven met een houding van "dat kan mij niet overkomen". Zeg nooit nooit; en voor degenen die besloten naar hun land terug te keren was het geen gemakkelijke beslissing, zelfs zonder nog rekening te houden met andere zaken:

Bij middenafstand vluchten tussen Europa en Egypte, zoals met de Boeing 737, bijvoorbeeld, wordt de cabine op een veel grotere equivalente hoogte gebracht, vaak nog meer dan 2.400 meter in plaats van de gemiddelde 1.800 meter bij internationale vluchten. Bovendien daalt de druk in de cabine heel snel. Deze technische eigenschap betekende alleen op zichzelf al een grotere risicofactor - Prof. Marroni beschrijft een moeilijk scenario waarbij honderden duikers bij vertrek contact op gaan nemen met DAN om advies te vragen. Het houdt in dat er gewerkt moet worden met een uittocht van duikers die vast besloten zijn om te vertrekken, nog met lichtjes in de ogen door de onbeschrijflijke schoonheid van de zee, maar met hun lichaam nog vol stikstof van de talrijke herhalingsduiken.

We moesten de duikers zo veel mogelijk stikstof laten uitwassen alvorens aan boord te gaan en bij DAN waren we niet onvoorbereid ; in feite hebben we de procedure voor "stikstofuitwassing" "hergebruikt". Deze procedure werd al ingezet tijdens de "Vliegende Bellen" testen, onze studie betreffende vliegen na een week vol duiken. Destijds hadden we gemerkt dat het ademen van zuurstof gedurende een of twee uur kon helpen het aantal microbellen, dat in de weefsels ontstaat zodra men op hoogte is, aanzienlijk kon verminderen.

Wat Prof. Marroni beschrijft zijn de metingen die men tijdens een vlucht heeft verricht, dopplerscans die uitgevoerd zijn aan boord van echte vliegtuigen met echte duikers die een reeks echte duiken in de Malediven gemaakt hadden. Maar geen van deze duikers was snel en gehaast, onder druk van het alarm en overheidsmaatregelen, aan boord gegaan. De situatie in het "Vliegende Bellen" onderzoek was normaal, waarbij alle tussenpauzes in acht waren genomen. De situatie van de uittocht uit Egypte echter was verre van normaal ... maar er moest toch het hoofd aan geboden worden.

Het was een grootse operatie netwerken - Marroni legt uit - *waar reisbureaus, duikcentra en luchtvaartmaatschappijen allemaal ingezet werden voor de veiligheid van de vertrekkende duikers. Er was zuurstof aanwezig in de duikcentra en ook aan boord van de vliegtuigen. We betrokken de luchtvaartmaatschappijen en hun bemanningen erbij, vertelden ze ook hoe ze symptomen van*

decompressieziekte konden herkennen en hoe ze een patiënt moesten behandelen. Tot dat ogenblik was het gebruik van zuurstof aan boord bedoeld voor andere doeleinden, zoals bij decompressie van de cabine of bij andere ongevallen. We openden een rond-de-klok communicatielijns met de cockpit om het behandelen van mogelijke noodgevallen met het cabinepersoneel te coördineren.

Iedereen bood zijn deelname aan – Marroni is opgewonden over deze steun – *Wil je weten hoe we een dergelijk netwerk konden activeren? Eenvoudig ... door contact op te nemen met de piloot die had meegedaan aan het "Vliegende Bellen" programma: we waren vrienden geworden. Dankzij zijn enthousiasme en interesse konden we naar de andere luchtvaartmaatschappijen gaan.*

Daarna begon het balletje te rollen. Dit is de kracht van het enthousiasme van een enkeling. Toch bleven er wat twijfels bestaan: stikstof is een inerte vijand; het hecht zich aan niemand of wordt nergens gepassioneerd over ... het maakt geen gebruik van Facebook.

Er was geen enkel geval van decompressieziekte, geen enkel – Marroni heeft me dat niet verteld, daar dat de gewoonste zaak van de wereld was. In feite herinnert de studie van casussen ons eraan dat er een noodzaak voor nieuwe protocollen is. DAN is, met of zonder stikstof, geïnteresseerd in vliegen en streeft ernaar geavanceerde apparatuur aan boord van vliegtuigen te brengen die de reacties van lymfevaten en andere kanalen bestudeert. Terug nu naar stikstof ... Hoe kwam het dat de stikstof geen schade aanrichtte, daar willen we meer over weten. Maar als ik probeer hier nu een antwoord bij te bedenken komt een geliefde uitdrukking van onderzoekers, waaronder Multivac, in gedachte: "We hebben niet voldoende gegevens om een duidelijk antwoord te kunnen formuleren ...", zoals de supercomputer in een beroemd verhaal van Asimov zegt. We zullen natuurlijk moeten wachten, maar zeker niet zo lang als het zal duren om een antwoord te vinden voor het entropieprobleem.

Er zijn geen ongelukken gebeurd. Alles is goed gegaan... – herhaalt Prof. Marroni.

Dat schenkt voldoening. Honderden duikers vlogen binnen een kritiek tijds kader zonder DCZ te krijgen, gewoon door voor het aan boord gaan zuurstof te ademen. We hadden ontzettend veel geluk; in de eerste plaats de duikers die geen symptomen vertoonden en ten tweede omdat we de kans hadden data te verzamelen betreffende een groot aantal gevallen die buiten de normale limieten vielen, die natuurlijk omwille van veiligheidsredenen, nog nooit eerder getest waren. Was het uiteindelijk niet geluk dat één van de grootste krachten van de evolutie was?